

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	3
Prefață.....	5
Cuprins	11
1. Capitolul 1 – DIMENSIUNEA ȘI STRUCTURA EȘANTIONULUI DE IMM-URI	17
Aspecte semnificative	21
2. Capitolul 2 – CARACTERISTICILE ESENȚIALE ALE ÎNTREPRINZĂTORILOR INVESTIGAȚI	23
Aspecte semnificative	30
3. Capitolul 3 – MEDIUL DE AFACERI.....	32
3.1. Aprecieri ale întreprinzătorilor cu privire la evoluția de ansamblu a mediului de afaceri din România	32
3.2. Oportunități de afaceri	38
3.3. Dificultăți în activitatea IMM-urilor	44
3.4. Principalele evoluții contextuale cu influență negativă asupra activității IMM-urilor.....	53
Aspecte semnificative	60
4. Capitolul 4 – IMPACTUL EVOLUȚIILOR ECONOMICE COMPLEXE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE ASUPRA IMM-URILOR	62
4.1. Dinamica activității IMM-urilor în perioada octombrie 2015 - martie 2017	62
4.2. Impactul psihologic al situației economice actuale asupra întreprinzătorilor	66
4.3. Aprecieri cu privire la evoluția situației economice a României în anul 2017.....	72
4.4. Percepțiile întreprinzătorilor referitoare la capacitatea actualului guvern de a contribui la rezolvarea problemelor complexe socio-economice ale României.....	75
Aspecte semnificative.....	81
5. Capitolul 5 – NIVELUL ȘI DINAMICA PERFORMANȚELOR IMM-URILOR....	84
5.1. Performanțele de ansamblu ale IMM-urilor în anul 2016 comparativ cu anul 2015.....	84
5.2. Performanțele de ansamblu ale întreprinderilor în anul 2017 comparativ cu anul 2016.....	89
5.3. Mărirea creditelor de la bancă, a datorii către furnizori, a datorii clienților și a CAS-ului, TVA-ului, impozitelor etc. neplătite de firmă	95
5.4. Gradul de acoperire a capacităților de producție cu comenzi în cadrul sectorului de IMM-uri	106
5.5. Evoluția indicatorilor economici în anul 2016 față de 2015	110
Aspecte semnificative	120
6. Capitolul 6 – INTERNAȚIONALIZAREA ÎNTREPRINDERILOR DIN ROMÂNIA	122
6.1. Nivelul producției/serviciilor destinate activităților de import/export.....	122
6.2. Nivelul de acoperire a activităților de import și al activităților de export în cadrul întreprinderilor din România	125
6.3. Participarea întreprinderilor românești la acțiuni de internaționalizare	131
6.4. Factori ce pot influența activitatea de import-export în anul 2017	137
6.5. Impactul pozitiv al aderării la Uniunea Europeană asupra activității IMM-urilor.....	146

6.6.	Situația accesării fondurilor europene în anul 2016	151
6.7.	Intențiile IMM-urilor de a accesa fonduri europene în anul 2017	154
6.8.	Stadiul în care se află IMM-urile în procesul de accesare a fondurilor structurale.....	159
6.9.	Principalele obstacole întâmpinate de IMM-uri în accesarea fondurilor structurale.....	163
Aspecte semnificative		169
7.	Capitolul 7 – STRATEGII, POLITICI ȘI AVANTAJE COMPETITIVE ALE IMM-URILOR.....	172
7.1.	Elaborarea planurilor, politicilor și strategiilor în cadrul IMM-urilor	172
7.2.	Obiectivele întreprinderilor mici și mijlocii	177
7.3.	Avantajele competitive ale IMM-urilor	183
7.4.	Activități abordate cu precădere în IMM-uri	190
7.5.	Priorități manageriale în cadrul IMM-urilor	197
7.6.	Utilizarea serviciilor de consultanță	203
7.7.	Cunoașterea noțiunilor de economie și organizație bazate pe cunoștințe în cadrul IMM-urilor	206
7.8.	Factori cheie de succes în IMM-uri	209
Aspecte semnificative		215
8.	Capitolul 8 – FINANȚAREA IMM-URILOR	218
8.1.	Modalitățile de finanțare a activităților economice	218
8.2.	Nevoi de finanțare.....	224
8.3.	Destinația finanțării	229
8.4.	Elemente în alegerea unei bănci pe termen lung.....	232
8.5.	Bariere în accesarea unor finanțări bancare	237
8.6.	Specificul utilizării expertului contabil în IMM-uri	243
8.7.	Principalele criterii utilizate pentru aprecierea activității contabilului ..	246
8.8.	Rolul expertului contabil în IMM-uri.....	251
Aspecte semnificative		254
9.	Capitolul 9 – RESURSELE UMANE, SALARIZAREA ȘI TRAININGUL ÎN IMM-URI	257
9.1.	Evoluția angajărilor în cadrul IMM-urilor	257
9.2.	Criterii de apreciere a salariaților din întreprinderile mici și mijlocii ...	260
9.3.	Evoluția salariului mediu din IMM-uri în anul 2016 comparativ cu anul 2015	267
9.4.	Intensitatea training-ului resurselor umane	272
9.5.	Supportul financiar al trainingului salariaților	276
9.6.	Ponderele angajaților care au beneficiat de training	280
9.7.	Procentul persoanelor cu studii superioare în totalul angajaților firmelor mici și mijlocii.....	283
9.8.	Frecvența angajaților cu experiență în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii	288
Aspecte semnificative		293
10.	Capitolul 10 – PIAȚA, CLIENȚII ȘI RELAȚIILE IMM-URILOR CU BENEFICIARII/ FURNIZORII.....	296
10.1.	Piața IMM-urilor	296
10.2.	Clienții întreprinderilor mici și mijlocii	299
10.3.	Evoluția relațiilor cu furnizorii și clienții	302
10.4.	Cauzele întreruperii relațiilor cu furnizorii și clienții	307
Aspecte semnificative		312
11.	Capitolul 11 – INOVAREA ÎN IMM-URI.....	315
11.1.	Activități de inovare	315
11.2.	Investiții în inovare	322
11.3.	Înnoirea produselor și serviciilor.....	328
11.4.	Principalele modalități de realizare a inovării în cadrul IMM-urilor	335

11.5. Principalele surse de finanțare a investițiilor în cercetare-dezvoltare și inovare din cadrul IMM-urilor	341
11.6. Perioada optimă de derulare a unui proiect de cercetare-dezvoltare	347
11.7. Durata optimă de recuperare a investițiilor realizate în cercetare-dezvoltare și inovare	352
11.8. Principalele surse de informații pentru procesele inovatoare din cadrul IMM-urilor	358
11.9. Principalele bariere în derularea activităților de cercetare-dezvoltare și inovare din cadrul IMM-urilor.....	364
Aspecte semnificative.....	374
12. Capitolul 12 – CARACTERISTICILE INFORMATIZĂRII ÎN IMM-URI.....	377
12.1. Utilizarea tehnologiei informatice în firmele mici și mijlocii	377
12.2. Utilizarea Internetului/Intranetului în cadrul IMM-urilor	382
Aspecte semnificative.....	388
13. Capitolul 13 – REPERE ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI ȘI AL IMM-URILOR.....	390
13.1. Priorități majore ale IMM-urilor pentru mediul de afaceri în 2016.....	391
13.2. Recomandări privind dezvoltarea sectorului de IMM-uri în următorii ani.....	401
Bibliografie	409
Anexă – Lista studenților Facultății de Management – ASE București și ai Facultății de Management – Universitatea București care au realizat interviurile cu întreprinzătorii.....	411
Anexă – Program de guvernare 2016-2020 al mediului de afaceri	412
Anexă – Ghidul măsurilor economice pentru candidații la alegerile locale	413

CONTENTS

Foreword	3
Preface.....	5
Contents	11
1. Chapter 1 – STRUCTURE OF THE SMEs' SAMPLE	17
Main findings	21
2. Chapter 2 – MAIN CHARACTERISTICS OF ENTREPRENEURS SUBJECT TO THE SURVEY	23
Main findings	30
3. Chapter 3 – BUSINESS ENVIRONMENT	32
3.1. Considerations about the general evolution of Romania's business environment.....	32
3.2. Business opportunities	38
3.3. Difficulties in SMEs' activity	44
3.4. Main contextual evolutions with negative influence on SMEs' activity ...	53
Main findings	60
4. Chapter 4 – THE IMPACT OF NATIONAL AND INTERNATIONAL ECONOMIC TRENDS ON SMEs	62
4.1. SMEs' dynamics between October 2015 – March 2017	62
4.2. The psychological impact of the recession on entrepreneurs	66
4.3. Assessments on economic developments in Romania in 2016	72
4.4. Entrepreneurs' perceptions regarding the government's ability to solve complex problems contribute to the economic and social crisis post.....	75
Main findings	81
5. Chapter 5 – SMEs' PERFORMANCE LEVEL AND DYNAMICS	84
5.1. General SMEs' performance in 2016 compared to 2015	84
5.2. General performance of enterprises in 2017 compared to 2016	89
5.3. Size of bank loans, suppliers' debts, customers' debts and SAC, VAT and other contributions unpaid by the enterprise	95
5.4. Degree of SMEs' production capacity load with orders	106
5.5. Economic indicators' evolution in 2016 compared to 2015	110
Main findings	120
6. Chapter 6 – INTERNATIONALIZATION OF ROMANIAN SMEs.....	122
6.1. Level of production/services for import/export activities	122
6.2. The level of coverage of import activities and export activities within companies in Romania	125
6.3. The participation of Romanian enterprises in internationalization actions	131
6.4. Factors that may influence import/export activity in 2017	137
6.5. The positive impact of Romania's EU integration on SMEs' activity	146
6.6. SMEs' situation concerning the access of structural funds in 2016	151
6.7. The intentions of SMEs to access European funds in 2017.....	154
6.8. The stage where SMEs are in the process of accessing structural funds	159
6.9. The main obstacles encountered by SMEs in accessing the structural funds	163
Main findings	169
7. Chapter 7 – STRATEGIES, POLICIES AND COMPETITIVE ADVANTAGES OF SMEs.....	172
7.1. Development of plans, policies and strategies within SMEs	172
7.2. Small and medium sized enterprises' objectives	177

7.3. Competitive advantages of SMEs	183
7.4. Activities approached mainly in SMEs	190
7.5. Managerial priorities within SMEs	197
7.6. Usage of consultancy services	203
7.7. Acquaintance with knowledge based economy and organization within SMEs	206
7.8. Key success factors in SMEs	209
Main findings	215
8. Chapter 8 – SMEs FINANCING	218
8.1. Ways of financing economic activities	218
8.2. Financing needs.....	224
8.3. Financing destination	229
8.4. Elements in choosing long term a bank.....	232
8.5. Barriers in accessing bank finance.....	237
8.6. The specific of using a chartered accountants in SMEs	243
8.7. The main criteria used in evaluating the accountant's activity.....	246
8.8. The role of the accountant in SMEs	251
Main findings	254
9. Chapter 9 – HUMAN RESOURCES, TRAINING, WAGES WITHIN SMEs	257
9.1. Employment's and medium number of employees' evolution within SMEs	257
9.2. Small and medium sized enterprises employees' appreciation criteria	260
9.3. Average wage evolution within SMEs in year 2016 compared to 2015	267
9.4. The intensity of human resources training	272
9.5. Financial support for training activities	276
9.6. Share of employees who benefited from training activities	280
9.7. Share of higher education graduated within the total number of employees in SMEs	283
9.8. The frequency of experienced staff in SMEs	288
Main findings	293
10. Chapter 10 – SMEs' MARKET, CLIENTS AND RELATIONSHIP WITH BENEFICIARIES/SUPPLIERS	296
10.1. SMEs' market	296
10.2. SMEs' clients	299
10.3. Development of relations with suppliers and customers	302
10.4. Causes of contract termination with suppliers and customers	307
Main findings	312
11. Chapter 11 – INNOVATION WITHIN SMEs	315
11.1. Innovation activities	315
11.2. Investments in innovation	322
11.3. Renewal of products and services.....	328
11.4. The main ways of innovation in SMEs.....	335
11.5. The main ways of financing investments in R&D and innovation in SMEs.....	341
11.6. Optimal payback period of investments in R&D and innovation.....	347
11.7. Optimal duration of conducting a R&D project.....	352
11.8. Sources of information used for innovation in SMEs.....	358
11.9. The main obstacles faced by SMEs in conducting R&D and innovation projects.....	364
Main findings	374
12. CHARACTERISTICS OF SME INFORMATIZATION	377
12.1. Use of information technology in small and medium enterprises	377
12.2. Using the Internet / Intranet in SMEs.....	382

Main findings	388
13. BENCHMARKS AND RECOMMENDATIONS FOR BUSINESS DEVELOPMENT OF SMEs.....	390
13.1. Business major priorities for SMEs for the 2016 year.....	391
13.2. Recommendations concerning the development of SMEs sector in Romania in the next years.....	401
Bibliography	409
Appendix – List with the students from the Management Faculty – AES Bucharest and the Management Faculty – Bucharest University who interviewed the entrepreneurs.....	411
Appendix – Governance Program of the Business Environment 2016-2020	412
Appendix – The guide of the economic measures for the local aleigions candidates	413
.....	
.....	